

Pastor vicarius for Albæk og Voer Menigheder i Aalborg Stift. Konstitutionsbrevet lyder saaledes — med den højtærede Formands Tilladelse maa jeg have Lov til at oplæse det — : „Efter derom ifølge Opslag modtagen Ansøgning har Ministeriet konstitueret forhenværende Kapellan pro loco for Herfølge-Sædder Menigheder V. E. Haagen Müller som Pastor vicarius for Albæk-Voer Menigheder“ Derefter kommer der noget om de økonomiske Forhold, som jeg ikke antager har Interesse i denne Forbindelse, og der tilføjes saa: „hvilket tjenstligt meddeles Deres Højærværdighed til Efterretning og Bekendtgørelse for den paa-gældende. Det tilføjes, at man D. D. foreløbig har meddelt forhenværende Kapellan Müller Underretning om Konstitutionen og paalagt ham snarest muligt at henvende sig til Deres Højærværdighed med Hensyn til Tiltrædningen“. Han tiltraadte saa Embedet uden at modtage Kollats og sad saa hele Tiden under sin Konstitution uden Kollats. Naar derfor den ærede Ordfører saa stærkt angreb mig og mente, at jeg har grebet dybt ind i en Bispeembedet tilkommende Ret, og naar Biskoppen over Lolland-Falster siger, at ved den ministerielle Konstitution er der sket et Brud mellem Stat og Kirke og slaet vor Folkekirke et dybt blødende Saar, saa har i Virkeligheden daværende Kultusminister Goos allerede i 1893 slaet Folkekirken dette dybt blødende Saar, men heldigvis har Folkekirken dog ikke forblødt sig. Dette Tilfælde er altsaa fuldstændig analogt med det nu foreliggende. Jeg skal nævne endnu et Tilfælde, som er i nøje Overensstemmelse dermed. Det var den 5. Juli 1897, at Sognepræsten i Havrebjerg og Gudum, Brockdorff, blev afskediget. Han var gaaet over til Katolicismen, og Spørgsmaalet om, hvorvidt han skulde have Pension, blev bragt for Domstolene. Den 23. Juli indstiller Biskop Rørdam meget indtrængende, at Embedet nu bliver endelig besat ved kongelig Ud-nævnelse, men allerede den 28. August konstituerer Ministeriet ganske uden Hensyn til Biskop Rørdam en Mand i Embedet. Ja, man tog end ikke Hensyn til, at Biskop Rørdam havde bragt en Mand i Forslag til Embedet; men man opslug det og modtog Ansøgninger og konstituerede en helt anden Mand mod Biskop Rørdam. Saa atter i 1897 er der altsaa af daværende Minister Sthyr tilføjet den danske Folkekirke et blødende Saar, som dog endnu ikke har gjort, at Folkekirken har forblødt sig. Dette maa være tilstrækkeligt med Hensyn til

Begrundelse af den fulde Lovlighed af det foretagne Skridt. Jeg har kunnet forstaa, at 4 Biskopper har kunnet være noget i Vilderede og mene, at det ikke var lovligt, eftersom de maaske ikke er saa særlig skikkede til at granske de gamle Reskripter og har levet sig ind i en Forestilling om at denne Konstitutionsret var en af Bispeembedets hellige Rettigheder. Men jeg maa ærligt tilstaa, at jeg havde ikke troet, at en højtanset Jurist skulde gøre sig til Talsmand for, at denne Konstitution ikke var fuldt ud lovlig.

Saa spurgte den ærede Ordfører mig, hvordan jeg stillede mig med Hensyn til Biskoppens Tilsynspligt. Han gaar ud fra, at jeg ikke kan have fritaget Biskoppen over Lolland-Falsters Stift for at føre Tilsyn med Pastor Arboe-Rasmussen. Det har jeg selvfølgelig heller ikke gjort, det kunde jeg ikke gøre. Biskoppen har heller ikke bedt sig fritaget for at føre Tilsyn, men har skrevet, at han ikke vil kunne føre et effektivt Tilsyn. Jeg ved ikke ret, hvad man skal forstaa ved et effektivt Tilsyn. Jeg har siddet som Sognepræst i 18 Aar, og i de 18 Aar har jeg haft Bispevisitats 2 Gange, altsaa hvert 9. Aar. Et saadant Tilsyn kan ikke blive meget effektivt. Nede paa Lolland-Falster kan man maaske komme rundt paa Visitats noget oftere, men noget særlig effektivt Tilsyn tror jeg aldrig, at det biskoppelige Tilsyn bliver. Jeg mener for øvrigt, at det er Sognemenighederne, der skal føre Tilsyn med deres Præster. Det er at tage et Ansvar fra Sognemenighederne, naar man siger til dem: Vi skal nok sørge for dette, det skal I ikke bekymre jer om. Det glæder mig at se, at et Medlem af det andet høje Ting netop stærkt har udtalt dette, at Tilsynet, det egentlige Tilsyn, maa Sognemenighederne føre, de maa bære Ansvaret, og de har Ret til at faa den Præst, de nu en Gang har ønsket sig. Det har vi ikke Ret til at modsætte os.

Dermed har jeg fremlagt de Grunde, der har bevæget mig til at konstituere Pastor Arboe-Rasmussen. Jeg ønsker stadig, at man ikke skulde faa rejst nogen Kirkekamp, fordi jeg ikke tror, at Tiden er heldig til at faa rejst en bitter Kirkekamp. Men bliver Kirkekampen rejst, faar Ansvaret herfor ligge paa den Biskop, der ikke forstaa, at Tiden ikke er, som han har drømt sig, og som ikke vil forstaa dette, og paa deres Side, som ikke vil forstaa, at Ret og Ansvar bør ligge hos Menighederne og ikke hos Autoriteterne.